

Miljöbilar i Stockholm

Nyhetsbrev 1/2020 | Tema: Grönare resestrategier

Stockholm prisat för hållbarhetsarbete

Stockholms stad har tilldelats Civitas Legacy Award 2019. Priset delas ut till städer som gjort stora framsteg när det gäller hållbara transporter.

Stockholm får priset bland annat för sitt 25 år långa arbete med att främja rena och hållbara transporter med fordon som har låga eller inga utsläpp.

Stadens arbete med utveckling av laddinfrastruktur som underlättar för elbilar, samlastning av gods och nattleveranser av varor, samt arbetet med att göra gång- och cykelbanor säkrare uppmärksammas också i motiveringen till priset.

Några av satsningarna drivs inom EU-projektet Eccentric som är ett samarbete mellan trafikkontoret och miljöförvaltningen.

Stockholm har också fått World Smart City Award 2019. Det är stadens tolv smarta miljötekniklösningar för att minska utsläpp av växthusgaser och skapa nya jobb i EU-projektet GrowSmarter som är anledningen till priset.

Tre av tio bilresor bort

Biltrafiken måste minska med 30 procent till år 2030 om Sverige ska nå målet för klimatutsläppen. Det sägs i en färsk rapport från IVL Svenska miljöinstitutet.

– Bränslebyte och eldrift kommer inte att räcka till. Därför måste vi jobba mycket mer med att minska behovet av transporter i och runt städerna där alternativa transportmedel är möjliga, säger Martin Persson, mobilitetsexpert på IVL.

Rapporten, som beställts av WWF, pekar också på risken för en ökande konkurrens länder emellan när allt fler vill använda hållbart producerade biodrivmedel.

Foto: SJ

Tåget är den viktigaste komponenten i de nya gröna resestrategierna på vägen mot ett fossilfritt Sverige.

Gröna poäng ökar tågresorna

Tåget står i centrum för de nya, gröna resestrategierna. Allt fler företag styr nu mot resor på räls för en hållbar framtid.

– Vi har infört ett nytt poängsystem för våra studieresor. Det skapar medvetenhet om att vi måste begränsa flygandet i framtiden, säger Camilla Lystrand, project manager på White arkitekter.

White är landets största arkitektbyrå med cirka 800 anställda. Under tre år testas nu ett poängsystem som ska minska flygandet på företagets årliga studieresor.

Systemet innebär att varje medarbetare får en studieresepott på sex poäng att förbruka under tre år.

– En tågresa i Sverige kostar bara en poäng, medan en flygresa ut i Europa kostar fyra. Det betyder att man bränner hela treårspotten om man väljer flyg tur och retur, berättar Camilla Lystrand.

White erbjuder en palett av olika resmål och har tagit hjälp av en konsult att räkna fram miljöbelastningen/poängsätt-

ningen för resor med olika färdmedel till de olika resmålen.

Tåg till Venedig

– Vi erbjuder årligen alla anställda att åka på studie- och inspirationsresor.

Ett återkommande populärt resmål är Biennalen i Venedig. Att resa dit med tåg tar 36 timmar, men vi är flera som testat – och det funkar.

Däremot är det fortfarande krångligt att boka tågresor ut i Europa. Det har White löst genom att erbjuda Interrailkort med platsbiljett. En annan erfarenhet efter det första året med det nya systemet är att

Klimatfrågan ökar tågresandet

– Klimatfrågan driver den kraftiga ökningen av tågresandet bland affärsresenärerna. För exempelvis tjänsteföretag har resor störst påverkan på koldioxidutsläppen och därför väljer allt fler tåget, säger Ida Thermaenius, chef för företagskunder på SJ.

Affärsresandet utgör cirka 40 procent av alla tågresor med SJ.

SJs plan är att redan nu utöka platserna på destinationerna Stockholm–Malmö och Stockholm–Göteborg med 10 000 platser per vecka. På fem års sikt ska kapaciteten öka med 50 procent.

Från bensin till el

Drivmedelskedjan OKQ8 lanserar ett laddkoncept för elbilskunder. I tjänsten ska kunderna kunna göra allt från att beställa montering av laddbox hemma och på jobbet till att ladda efter vägen. Konceptet innefattar också en app med betaltjänst för laddning på drivmedelsstationer och många andra publika platser. Redan idag finns laddare på ett 50-tal stationer varav merparten är snabbladdare.

– Elbilar kommer att vara en viktig del i framtidens hållbara mobilitet. Utöver biogas och HVO100 utvecklar vi nu elbils-laddningen, säger Erik S. Moglia, fuel manager på företaget.

Ny webbplats

Mer information om Miljöbilar i Stockholm, vad vi arbetar med, rapporter vi har tagit fram och tidigare nyhetsbrev finns nu på vår nya webbplats:

start.stockholm/miljobilar

studieresorna gått ner med tio procent.

– Studieresor sker på egen tid. Företaget står för programmet och resan men medarbetarna lägger in egen semester eller inarbetad tid. Det är upp till var och en att besluta att lägga extra tid och välja tåget. Det hoppas vi förstås att så många som möjligt gör.

– Vi har gjort en enkät och det visade sig att en del har valt att spara sin pott för att kunna flyga till något av de resmål som de anser vara viktigast. Det kan till exempel handla om småbarnsföräldrar som inte kan lägga extradagar på att åka tåg.

Rättvisa system

– Vi har lagt ner möda på att försöka skapa ett så rättvist system som möjligt. Men alla medarbetare har inte samma förutsättningar. Vi har kontor i Umeå exempelvis. Att åka tåg därifrån till länder längre ner i Europa tar förstås lång tid.

– Hittills har jag inte stött på några sura miner. Så gott som alla är positiva till det nya systemet. Det är klart att vi inte kan sluta flyga helt, men vi kan inte heller fortsätta resa som gjort tidigare. Och genom årets poängsystem har vi minskat

Foto: Privat

– Poängsystemet styr om studieresorna från flyg till tåg. Intresset har varit stort från många andra företag som hört av sig till mig, säger Camilla Lystrand som ansvarar för studieresorna på White arkitekter.

utsläppen med hela 77 procent, från 338 till 78 ton CO₂.

För White handlar det inte bara om studieresorna. Även i vardagen är det tåget som gäller inom Sverige. Den som vill beställa inrikes flygbiljetter måste diskutera det med närmaste chef enligt reseinstruktionerna.

– Hos oss finns inga tjänstebilar, däremot tjänstecyklar och kollektivtrafikkort. Sedan är det upp till varje kontor lokalt att hitta närmaste pool- eller hyrbilsföretag med miljövänliga bilar, berättar Camilla.

På räls i Europa

Tåget till IT-konferensen i Prag? Varför inte? Två som testat är Jessica Rådemark och Nils Edström på IT-tjänsteföretaget CGI.

– Det gick förvånansvärt smidigt. Bara tre byten totalt, berättar Nils.

CGI finns på ett 30-tal platser i Sverige. Jessica och Nils arbetar på Sundsvallskontoret:

– Det står i CGIs resepolicy att vi ska välja tåget främst. Då tänker nog de flesta inrikes. Men vi ville se om det fungerade även utrikes, speciellt som Jessica tidigare testat att ta tåget till Kroatien på semestern.

Foto: Privat
Jessica och Nils tog tåget till konferensen i Prag.

Tågarbetsplats

Den stora IT-konferensen EuroStar i Prag 11–14 november blev ett bra tillfälle att se vad tåget gick för på längre sträckor. På lördagsmorgonen den 9 november klev de båda på tåget i Sundsvall för vidare färd mot Prag med byten i Stockholm, Köpenhamn och Hamburg.

– Resan blev en väldigt positiv överraskning. Det gick utmärkt att jobba ombord på tåget och sedan blir det även ett slags teambuilding när man lär känna en kollega bättre.

– Efter en övernattning i Köpenhamn gick tåget vidare mot Hamburg. Där missade vi tyvärr en anslutning på grund av försening, men det handlade bara om några timmar. Vi var ändå framme

i Prag i god tid på söndagskvällen.

– På hemvägen flög vi till Stockholm och tog sedan tåget hem. På så sätt gjorde vi huvuddelen av resan på räls. Jag blev positivt överraskad och är glad att jag tog det här steget. Nu uppmanar jag andra att våga pröva tåget, säger Nils Edström.

De anställda som väljer tåg istället för flyg får extra semesterdagar både på MTR Express och konsultföretaget Edges i Malmö.

Klimatledighet & cykelbonus

Förra hösten införde tågbolaget MTR Express på prov extra semesterdagar för den som byter utrikesresan med flyg på fritiden mot en resa med tåg.

Så här såg erbjudandet ut: att ersätta en flygresan på över två timmar med tåg på samma sträcka kvalificerar till en extra ledig dag med full lön. Erbjudandet kan maximalt nyttjas två gånger årligen.

Erbjudandet föll väl ut och sju procent av de anställda utnyttjade det under det första året. I höstas permanentade företaget erbjudandet.

– Nu kan fler välja tåget istället för flyget på fritiden eftersom de får extra resdagar. Vi vill gå först för att få fler att resa klimatsmart och hoppas att andra företag följer efter, säger Mats Johannesson, vd MTR Express.

Miljöbonus

Ett annat företag som hängt på trenden är konsultföretaget Edges i Malmö. De erbjuder sina tjugotalet anställda två dagars extra betald klimatledighet om de väljer

bort att flyga på fritiden under ett helt år. Utöver det ger företaget miljöbonus för att ta cykeln till jobbet, samt kilometerersättning för den som tar cykeln till kundbesök och möten.

– Vi delar ut bonus till de som väljer att resa miljöanpassat till och från arbetsplatsen. Framför allt är det cykel som premieras, men medarbetare som har långt till arbetsplatsen får full miljöbonus även med kollektivtrafik, säger Jeanette Nilsson, landskapsarkitekt och delägare i Edges.

– Det är frivilligt att medverka och den som vill noterar sitt resesätt varje dag. Olika trafikslag ger olika poäng beroende på hur långt man har till arbetsplatsen. Vid årsskiftet sammanställer vi poängen i form av en miljöbonus på lönen upp till 4 000 kronor. Tjänsteresa med cykel ersätter vi med åtta kronor per kilometer, drygt dubbelt så mycket jämfört med bil.

Utrikesbiljetter enklare igen

Att boka tågbiljetter har varit ett av de stora hindren för att välja tåget ut i Europa och resenärerna har länge efterfrågat ett gemensamt bokningssystem.

För fem år sedan lade SJ ner försäljningen av utlandsbiljetter men nu har vinden vänt och SJ arbetar med att få igång biljettbokningen på utlandet igen under våren. Dessutom har flera privata bokningstjänster för utlandsbiljetter lanserats på webben.

Ökat tempo – fler laddare

Ellevio lanserar en ny modell för att ansluta laddstolpar till elnätet. Dessutom kommer ett nytt och billigare effektstyrt elabonnemang för laddoperatörerna.

– Det här projektet möjliggör ett högre tempo i utbyggnaden av laddinfrastruktur, säger Daniel Helldén, trafikborgarråd.

– Det är tidskrävande och dyrt att gräva upp en gata flera gånger. Därför är det logiskt att vi direkt förbereder för laddstolpar, säger Cecilia Wemming på Ellevio.

I ett nära samarbete med Stockholms stad inför nu Ellevio sin nya modell i Stockholm, där de också äger elnätet. Nytänkandet ska göra anslutningarna billigare, snabbare och dessutom förbättra laddoperatörernas lönsamhet, vilket ska ge fler laddstolpar på Stockholms gator.

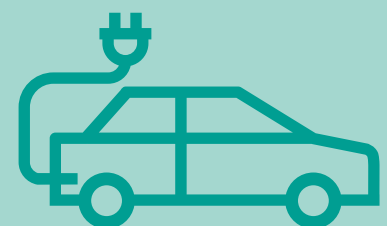
Laddkartan växer

På Stockholms stads laddkarta kan laddoperatörerna se vilka platser som pekas ut av Ellevio som lämpliga för nya laddstolpar. Platserna har valts ut utifrån flera kriterier: var det pågår eller kommer att starta elnätsprojekt samt tillgänglig kapacitet i nätet.

Kartan uppdateras kontinuerligt med nya platser.

Den andra delen i det nya konceptet är utformningen av abonnemangen för laddstolpar. Abonnemanget har ett mycket lägre pris än ett normalt abonnemang. I utbyte accepterar laddoperatören en lägre effekt till laddgatan under kritiska perioder, där elnätet riskerar att bli överbelastat. Detta gör att Ellevio kan ansluta fler laddgator utan att äventyra leveranssäkerheten till kunderna.

tillstand.stockholm/etablera-laddplats

Se över bilpolicyn!

Från och med årsskiftet slår WLTP – det nya sättet att mäta fordonens utsläpp på – igenom ordentligt. Det kan betyda kraftigt höjda förmånsvärden på förmånsbilar och ökad skatt på företagets bilpark.

– Välj miljöanpassade bilar, annars kostar det – både för förare och företag, säger Johan Seuffert, Fleet manager i Stockholms stad.

Den nya mätmetoden WLTP ger rättvisare – men också högre – utsläppssiffror. Inom ramen för bonus-malussystemet innebär det rejäla skattehöjningar för fossilfordon.

För nyinköpta mindre transportbilar och arbetsfordon av exempelvis pick-up eller vantyp kan det innebära rejält ökade skattekostnader för företaget om fordonen är fossildrivna. Det kan handla om 20 000–30 000 kronor per fordon under en treårsperiod.

Också för tjänstebilsföraren kan det bli dyrt att köra vidare i gamla hjulspår. En ny dieselbil med relativt höga utsläpp kan

Johan Seuffert.

ge både förare och företaget ökade kostnader.

Totalkostnad

– Idag finns gott om olika bilmodeller som går på el eller gas och är bonusberättigade. Inköpspriset kan vara högre men det kan man snabbt spara in på billigare skatt, drift och service. Därför är det viktigt att räkna på

totalkostnaden över tre år istället för att stirra sig blind på inköpspriset, säger Johan Seuffert.

– Titta på körsträcka och vilka arbetsuppgifter bilen ska användas till. Välj olika fordon till olika uppgifter!

Höjd trängselskatt

Vid årsskiftet höjdes trängselskatten i Stockholm. Förutom ökade avgifter tas trängselskatt nu ut redan från klockan sex på morgonen. Dessutom minskar antalet avgiftsfria dagar och sju av årets månader klassas som högsäsong med högre avgifter.

Högsta avgift för passage blir 45 kronor (40 kronor på Essingeleden) och maximal dygnsavgift höjs till 135 kronor.

Ändringarna som trädde i kraft vid årsskiftet beräknas ge 320–340 miljoner i in-

täkter som ska användas till utbyggnad av kollektivtrafiken i Stockholm.

Trots ansenliga höjningar fortsätter hela tiden biltrafiken i huvudstaden att öka. Antalet passager i trängselskattesystemet var i oktober 2019 nära 9,7 miljoner.

I oktober för tio år sedan var motsvarande siffra nära 8 miljoner.

Vad är en miljöbil?

Regeringens definition är: En bil som släpper ut högst 70 gram CO₂ per kilometer eller alternativt en bil som drivs på gas.

Den nya statliga miljöbilsdefinitionen kan vara på plats redan i mars och gäller bland annat för statliga myndigheters bilinköp. Den inkluderar nu även lätta lastbilar, medan ett antal blåljusfordon liksom tidigare är undantagna.

Stockholms stads nya miljöbilsdefinition har tre olika nivåer – Bas, Miljöbil och Miljöbil spjutspets.

Nämnderna ska i sina upphandlingar alltid använda Miljöbil och Miljöbil spjutspets som utgångspunkt och nivå Bas ska bara användas när andra alternativ inte är tekniskt möjliga.

– Med tre olika nivåer kommer upphandlingarna att fungera bättre. När det gäller vanliga bilar ska vi givetvis kräva fordon med minsta möjliga miljöpåverkan, men med för långtgående krav i speciella kategorier riskerar vi att anbuden helt uteblir, säger Per Erik Österlund, projektledare på miljöförvaltningen.

Så här definieras de tre nivåerna

Bas: fordon med max fyra platser plus förare som släpper ut högst 95 g CO₂/km, eller högst 190 g CO₂/km om fordonet är godkänt för fordonsgas/vätgas/etanol/el enligt Vägtrafikregistret eller tillverkargodkänt för HVO100. För fordon med fem till åtta sittplatser gäller speciella nivåer.

Miljöbil: etanolbilar samt bonusberättigade fordon som släpper ut maximalt 60 gram CO₂/km, samt fordon drivna på annan gas än gasol.

Miljöbil spjutspets: bonusberättigade bilar enligt bonus-malussystemet med undantag för laddhybrider.

Miljöbilar i Stockholm är samlingsnamnet för Stockholms stads satsningar på att främja användning av miljöanpassade fordon och bränslen. Nyhetsbrevet är gratis och distribueras elektroniskt eller per post efter önskemål. Du kan även beställa extra exemplar. Nyhetsbrevet finns också att ladda ner från start.stockholm/miljobilar

Beställ/avbeställ via rose-marie.norlin@stockholm.se

Nyhetsbrevet Miljöbilar ges ut av **Miljöbilar i Stockholm**, Miljöförvaltningen, Box 8136, 104 20 Stockholm. **Ansvarig utgivare:** Gustaf Landahl. **Redaktör:** Anna Norberg.

Text: Bert-Ola Gustavsson. **Produktion:** BLOMQUIST.SE **Tryck:** Åtta.45 Tryckeri AB.

Upplaga: 2 000 ex. **Artikelnummer:** 17759 Miljöförvaltningen 2020-01.

I samarbete med

Stockholms stad